

Podzemí pod budovou domu č. p. 1 v Českém Brodě – provedení statického zajištění portálu odpočívadla schodiště a lokální konzervace zdiva

Restaurátorský záměr

Vypracoval:
Zadavatel:

MgA. Martin Kulhánek
Město Český Brod

Červenec 2023

1 Základní údaje o objektu

Lokalizace objektu

1. Kraj:	Středočeský
2. Město/obec:	Český Brod
3. Bližší určení místa:	Náměstí Arnošta z Pardubic 1
4. Souřadnice GPS:	50°4'25.330"N,14°51'35.890"E

Údaje o objektu

1. Sloh /datace:	gotika/2. pol. 14 století
4. Materiál /technika:	středně zrnitý křemenný červený a světle šedý pískovec/tesaný, zděný na vápennou maltu
6. Rejstříkové číslo objektu, jehož je dílo součástí:	11229/2-4333

Údaje o akci:

1. Vlastník:	Město Český Brod
2. Zadavatel:	Město Český Brod

2 Úvod

Tento restaurátorský záměr byl zpracován na základě požadavku vlastníka památky, kterým je Město Český Brod. Obsahem záměru je provedení statického zajištění a následné restaurování vstupního portálu odpočívadla schodiště, vedoucího z budovy staré radnice do protilehlého domu. Dále jsou předmětem záměru dílčí konzervační úpravy v podzemních prostorech radnice.

3 Portál odpočívadla schodiště – popis současného stavu

Vstupní portál spojuje odpočívadlo nad prvním ramenem schodiště vedoucího ze síně umístěné za prostorem, který v současné době slouží jako obřadní síň s chodbou vedoucí k druhému rameni schodiště stoupajícímu do domu proti budově bývalé radnice. Portál je tvořen obloukovým záklenkem na jednoduchých kamenných stojkách. Složen je z několika jednoduše tesaných kamenných bloků. Na rozdíl od obvodového zdiva je portál vytvořen ze středně zrnitého pískovce světle šedé až okrové barevnosti, typově odpovídající lokalitě Horoušany nedaleko Úval. Světlá výška portálu je 2,2 m, šířka 1,4 m, síla jednotlivých bloků je okolo 27 cm.

Tlak klenby nad portálem byl, patrně při některé z posledních oprav, podepřen nově provedenou cihlovou klenbou. Ta měla převzít tíhu sesedajícího zdiva, jehož vertikální tlak způsobil poklesnutí pravého bloku záklenku portálu. Cihlová dozdivka je v současné době silně narušena, některé cihly jsou zcela uvolněné. Zvýšení tlaku na pravý náběh záklenku je patrný odtržením hrany navazujícího bloku stojky. Poklesnutí bloku náběhu záklenku je o cca 7 cm. V důsledku působení vertikálního tlaku klenby, došlo při vychýlení bloku ze zdi k odtržení vnitřního nároží. Ze strany portálu směřující do chodby k dalšímu rameni schodiště je patrné několik trhlin v horizontálním směru, které vznikly patrně přetížением kamenné konstrukce v důsledku její zátěže klenbou.

4 Další zjištěné závady

Na několika místech v podzemních prostorách bylo zjištěno poškození nároží svislých stěn vzniklých působením tlaku kleneb. Jedná se o trhliny probíhající vertikálním směrem. Šíře trhlin je v řádu několika cm.

5 Navržený postup – statické zajištění nadpraží portálu

- Zajištění středové části nadpraží portálu pomocí ramenátu
- Odstranění nesoudržného předsazeného cihlového zaklenutí přilehajícího k portálu na straně odpočívadla
- Odstranění nesoudržného kamenného zdiva nad pravým náběhem kamenného záklenku portálu, pročištění tlakovým vzduchem
- Srovnání bloku náběhu záklenku do původní pozice, zajištění na místě pomocí vložení olova do spáry, aby bylo zabráněno jeho opětovnému vyklonění
- Zalití volného prostoru nad kamenným záklenkem maltou na bázi hydraulického vápna, dozdění původním materiálem
- Zajištění trhlin na vnitřní straně bloků čepy z helikální oceli zalitými flexibilní cementovou zálivkou o průměru 8 mm
- Dozdění předsazené cihlové klenby z ruky na dřevěný ramenát. Oproti původnímu řešení bude průběh zaklenutí kopírovat průběh portálu
- Vyplnění spár portálu vápennou maltou
- Tmelení menších poškození ve hmotě portálu, zatmelení otvorů pro vložení ocelových výztuží

6 Navržený postup – konzervace zdiva v nárožích stěn

- Pročištění spáry tlakovým vzduchem, odstranění uvolněných kamenů
- Injektáž trhliny maltou s obsahem hydraulického vápna
- Vyplnění volného prostoru kamennými klínky, případně opětovné osazení zcela uvolněných kamenů
- Spárování pod líc vápennou maltou dle vzhledu spár okolního zdiva

7 Doporučení pro realizaci

- K navrženému postupu doporučuji vyjádření statika, před zahájením prací pak konzultaci se statikem na místě
- Všechny provedené zásahy budou zdokumentovány, v závěru bude předána restaurátorská zpráva

V Kolíně dne 17. 7. 2023

MgA. Martin Kulhánek
sochař a restaurátor

U Borku 652, Kolín S, 280 02 Kolín

Tel. 605 261 533

E-mail: martin.kulhanek@centrum.cz

IČO 71409271

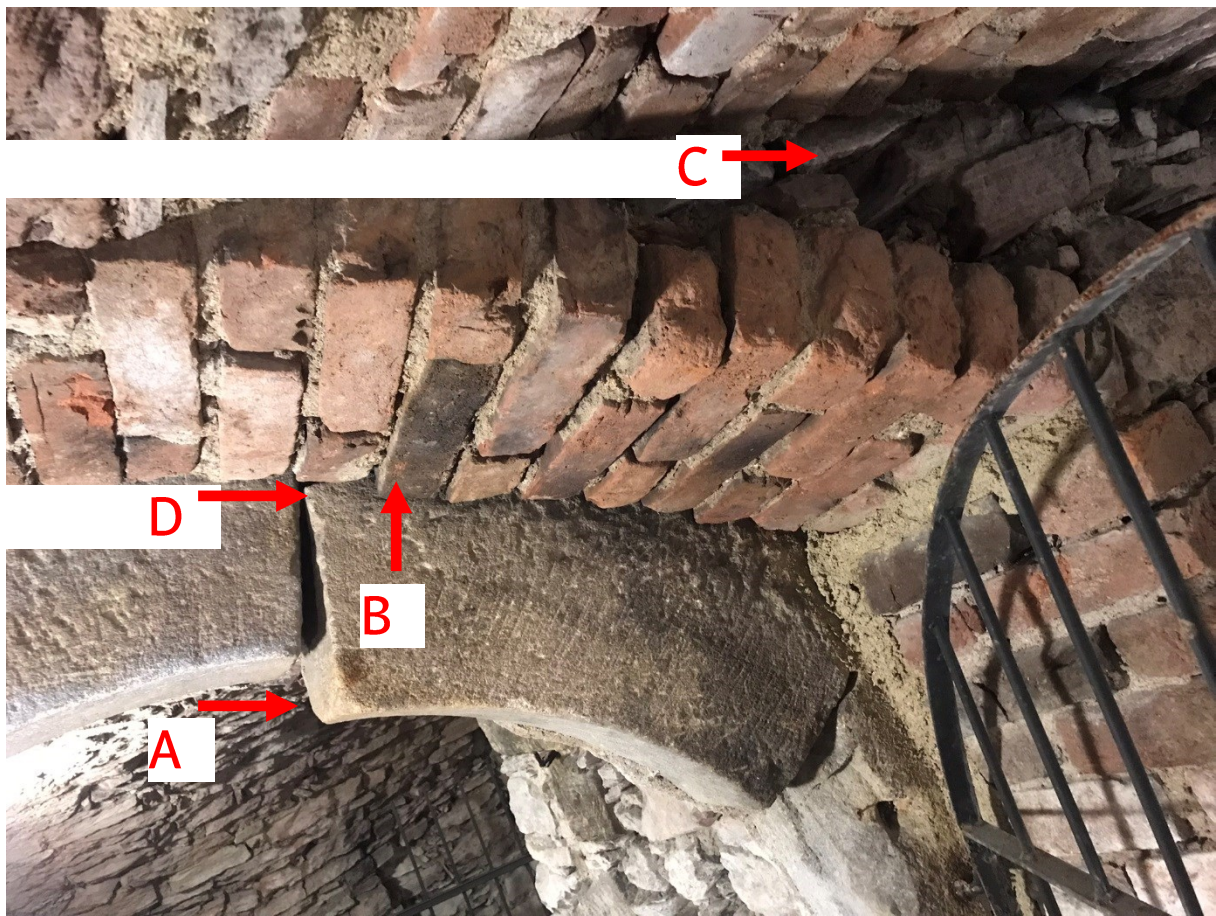
.....

MgA. Martin Kulhánek

Fotodokumentace

1. Vstupní portál, pohled směrem z odpočívadla prvního ramene schodiště ze síně v podzemí

2. Detail poškození v oblasti nadpraží portálu směrem k odpočívadlu: A: poklesnutí náběhu záklenku tlakem klenby, B: dodatečně provedené cihlové zaklenutí oddělené od kamenného zdiva, zcela nesoudržné, C: rozvolněné kamenné zdivo, D: místo odtržení vnitřní nárožní hrany bloku v důsledku posunu bloku

3. Trhlina ve hmotě náběhu záklenku nadpraží vzniklá působením tlaku klenby, pohled na stranu portálu směřující do chodby k dalšímu rameni schodiště

4. Navržený průběh klenby po novém přezdění přesazené cihlové klenby

5. Příklad poškozeného nároží svislé stěny v důsledku tlaku klenby